

Maximilian Hendler (Graz) u radu *Asimetrični deseterac u lirskim narodnim pjesmama* razlaže lirske narodne pjesme koje su pisane asimetričnim desetercem, stihom karakterističnim za epsku tradiciju (što potvrđuju i drugi nazivi za taj metar - epski, muški ili junački deseterac).

Vrlo je zanimljiv rad o usmenoj književnosti Gerharda Neweklowskog (Klagenfurt) *Dvojezično pripovijedanje u Stinatzu*. Autor analizira fenomen dvojezičnog pripovijedanja (hrvatski - njemački) u hrvatskom selu Stinatz (Austrija) analizirajući pripovijedane tekstove na oba jezika i služeći se tročlanom klasifikacijom dvojezičnih pripovjedača, koju je predložila Nives Ritig-Beljak.

VILKO ENDSTRASSER

Bora Radovanović - Zatonjac, Zapisi o životu i običajima u Podunavlju, GRO "Dimitrije Davidović", Narodna biblioteka u Smederevu, Smederevo 1984, 87 str.

Prema osobnom sjećanju i kazivanju drugih Bora Radovanović u ovoj knjizi bilježi način života i rada, nošnju, običaje i sportske igre omladinaca u Podunavlju u (okolici Smedereva i Požarevca, dijelom u Stigu, posebice u selu Zatonju kod Velikog Gradišta).

Knjiga je podijeljena u tri dijela.

U prvom dijelu riječ je o narodnim zabavnim sportskim igrama mladih (o igri mladih, pripremama za igru i razbrajalicama). Opisano je četrdeset i osam igara: *žmurke, prsten nade, siromah čika, šuge, neka bije, topaci, školice, ide mačka, preskakanje konopca, bacanje lopte, jelačkinje, klikeri, čigra, klempe, krivi car, kidi, kolariču - paniču, kliš, čuš kape, trule čuprije, miriši! Stojna!, čuprije andžinajes, s grada na grad, roblje, hajduci - žandari, svinjice, svinjice na drugi način, đula, svinjice na gradski način, krajcarice, šurovanje, uza zid, pedaljke, s konja na magarca, popik, derekman, popik na drugi način, Srbi i Turci, kerovi i zečevi, krši proja,*

krpi guz, trule kobile, igra lopte, čik pogodi, dugmići i batrge. Uz igru su opisane i dječje igračke: *pucaljka, prskalica, pištaljka, zvrčka, čigra od kalema, ljuljaška, zmaj, strela, pračka, džida, šlajder, vito, kolektiv čobančića, kašika od vrbove kore i cice-mice*.

U drugom su dijelu (*Način života i rada*) opisani: dom, život u njemu, namještaj i posuđe, život u porodici, žena kao stup domaćinstva, život mladih, rad u polju, oblik seoske samouprave, spremanje hrane, nešto o govoru i jeziku te zabilješke o narodnoj nošnji (ženska nošnja).

U trećem su dijelu prikazani običaji i vjerovanja: *supreci, đurdevski uranak, dodolke, zavetina, ciganska zavetina, jurenje kolere, daća koleri, živa vatra, ljevka*, božićni i uskršnji običaji, *kolubčari*, pogrebni običaj, običaji oko Ivandana, *Todorova subota*, pobraćimstvo i *kumačenje*, bratimljenje, bakanje, gašenje ugljeglja, bakanje protiv janike, bakanje protiv nicine, zabijanje klinova, lijek protiv mnogih bolesti, sugreb i vradžbine (mađije).

ANTE NAZOR

Zvonimir Toldi, Nek se spominja i pamti, SIZ kulture općine Slavonski Brod, Muzej Brodskog Posavlja Sl. Brod, Slavonski Brod 1987, 158 str.

Knjiga predstavlja zbirku kratkih članaka što ih je autor objavljivao u *Brodskom listu* od 1985. do 1987. godine. Sadržajno, ona pruža presjek kroz sve slojeve tradicijske materijalne i duhovne kulture Brodskog posavlja, koju autor već više godina proučava i kontinuirano bilježi. U vremenskom pregledu taj presjek obuhvaća period od početka 20. st. do današnjih dana. Upravo iz suvremenog života brodskih sela nalazimo najviše zapisa u knjizi, pa se tako može pratiti djelovanje tradicijskih kulturnih oblika u današnjem kontekstu.

Svojim podnaslovom *Život i običaji seljačkog svita u Brodskom posavlju* djelo sugerira izvjestan nastavak opisivanja tradi-